[2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 789

ਮਲੁਰੂ ਮਲੱਪਪਾ (ਡੀ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ

ਬਨਾਮ

ਕੁਰੂਵਥਪਪਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਰਾਹੀਂ

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1485)

ਫਰਵਰੀ 12, 2020

[ਐੱਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਾਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਉਪ-ਧਾਰਾ 96,100 ਅਤੇ ਜਾਂ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ., 31 ਪੜ੍ਹੋ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਨੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ ਪੁਸ਼ਟੀ - ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੈਕਸ਼ਨ 96 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ - ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ - ਸੈਕਸ਼ਨ 96 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ-ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਨੇ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, 31 ਪੜ੍ਹੋ - ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਕਾਨੂੰਨ-ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963-ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ-'ਅਪੀਲ'-ਦਾ ਅਰਥ-ਆਯੋਜਿਤਃ

ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਅਪੀਲ' ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ

ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਸੈਕਸ਼ਨ 96.

ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ 'ਅਪੀਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ੍ਹ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੁੜ੍ਹ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਚੇਤੰਨ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11,14 ਅਤੇ 15][793-ਜੀ-ਐੱਚ; 794-ਏ-ਬੀ, ਐੱਫ-ਐੱਚ; 795-ਏ-ਸੀ]

1.2 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਨੁਕਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ.,ਰੂਲ 31 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ੍ਹ ਕਦਰ ਕੀਤੀ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਕੋਈ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ ਰੂਲ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 19-21] [797-ਬੀ-ਜੀ]

ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਓ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ. ਸੀ. 698: [1962] ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 933; ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਭਿਆਨਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਅ ਬਾਪਟ (1969) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 74: [1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 322; ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾਧਰ (2015) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 391: [2014] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1050; ਸ਼ਸ਼ੀਧਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਵਨੀ ਉਮਾ ਮਥਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 269: [2015] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) (2001) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 179: [2001] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 948; ਮਧੂਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 756: [2001] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 138; ਬੀ. ਐੱਮ. ਨਾਰਾਇਣ ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2011) 15 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 476; ਐਚ. ਕੇ. ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਸਿਥ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ (2005) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 243; ਐਮ/ਐਸ. ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਰੰਗਾਸਵਾਮੀ ਚੇਤੀਆਰ (1980) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 259-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ)-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(1962) ਪੂਰਕ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 933 ਪੈਰਾ 12 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ

[1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 322 ਪੈਰਾ 13 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2001] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 948 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2001] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 138 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(2011) 15 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 476 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2005) 10 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 243 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(1980) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 259 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2014] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1050 ਪੈਰਾ 17 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2015] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 18 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2020 ਦੇ 1485.

ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 09.02.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2006 ਦਾ 1731 (ਐਸ.ਪੀ).

ਐਸ. ਐਨ. ਭੱਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਐਸ ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 2006 ਦੇ ਆਰਐਫਏ ਨੰਬਰ 1731, ਮਿਤੀ 09.02.2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਓਐਸ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 2005 ਦਾ 32 ਮਿਤੀ 09.06.2006.

3. ਮੁਦਈ ਨੇ ਮਿਤੀ 30.3.2000 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ/ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ. ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਜੋ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ।

4. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੈਮੋ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5. ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇਃ -

"1. ਕੀ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ 1,50,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 30.3.2000/- ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ 2,00,000/- ਰੁਪਏ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ?

2. ਕੀ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?

3. ਕੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

4. ਕਿਹੜਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ?

6. ਮੁਦਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-1, ਪੀ 1 (ਏ) ਤੋਂ (ਸੀ) ਨੂੰ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਜਾਂਚ ਡੀਡਬਲਯੂ 1 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਡੀਡਬਲਯੂ-2 ਤੋਂ 4 ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਸ. ਐੱਨ. ਭੱਟ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

9. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਭੱਟ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 96 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.') ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ. ਰੂਲ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 30.03.2000 ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 28.01.2005 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 54 (ਸੰਖੇਪ 'ਸੀਮਾ ਐਕਟ') ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ।

10. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

11. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ 'ਅਪੀਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ (7ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਣ) ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲਿਆ ਕੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਧਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

12. ਹਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਰਾਓ ਗਿਰਧਾਰੀ ਲਾਲ ਚੌਧਰੀ [1] ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਸ਼ੰਕਰ ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਭਿਆਨਕਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਜੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਅ ਬਾਪਟ 2 ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ

5. ਸਟੋਰੀ ਆਨ ਕੰਸਟੀਟਿਊਸ਼ਨ (ਆਫ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ) ਵਾਲੀਅਮ 2, ਆਰਟੀਕਲ 1761 ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 1762 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਢੰਗ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਹ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

14. ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਥ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਮੂਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਕੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ

[1]ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 698

[2]1969 (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 74

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਚੇਤੰਨ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਵੇਖੋ: ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ [3], ਮਧੂਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [4], ਬੀ. ਐਮ. ਨਾਰਾਇਣ ਗੌਡ਼ਾ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਂਤੀਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [5], ਐਚ. ਕੇ. ਐਨ. ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਇਰਸ਼ਾਦ ਬਸਿਥ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਆਰਾ [6] ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਡਾਇੰਗ ਵਰਕਸ ਬਨਾਮ ਰੰਗਾਸਵਾਮੀ ਚੇਟੀਆਰ 7]।

15. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 100 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

16. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਆਰਡਰ ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਆਈ. ਰੂਲ 31 ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਆਰਡਰ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ. । ਰੂਲ 31 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"31. ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ-ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸੇਗਾ-

(ਏ) ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ;

(ਬੀ) ਉਸ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ;

(ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

17. ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਗੰਗਾਧਰ [8] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ: -

"15. ਦੁਬਾਰਾ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਐਚ. ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਮੂਰਤੀ [(2010) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 530: (2010) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਈ. ਵੀ.) 808] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

[3](2001) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 179
[4](2001) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 756
[5](2011) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 476
[6](2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 243
[7](1980) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 259
[8](2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 391

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਇਆਃ (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੀ.ਪੀ.530-31, ਪੈਰਾ 3-5)

"3. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ/ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ 41 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਮੂਲ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 31 ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਦੱਸੇ ਜਾਣਗੇਃ

(ਏ) ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਨੁਕਤੇ;

(ਬੀ) ਉਸ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ;

(ਸੀ) ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ

(ਡੀ) ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ' ਤੇ, ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚੇਤੰਨ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਬੈਠਣਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਸੰਤੋਸ਼ ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਤਿਵਾੜੀ [(2001) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 179: (2001) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 948], ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 188, ਪੈਰਾ 15 ਅਤੇ ਮਧੁਕਰ ਬਨਾਮ ਸੰਗਰਾਮ [(2001) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 756] ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. 758, ਪੈਰਾ 5)"

18. ਸ਼ਸ਼ੀਧਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਵਨੀ ਉਮਾ ਮਥਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ [9] ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ-

"21. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 96 ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ।

ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਨਿਯਮ 31. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ' ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਨੁਕਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਐਕਸ.ਐਲ. ਆਈ., ਰੂਲ 31 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਕੋਈ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ XLI ਰੂਲ 31 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਭੱਟ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

21. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2006 ਦੇ ਆਰ. ਐਫ. ਏ. ਨੰਬਰ 1731, ਮਿਤੀ 09.02.2012 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

